

Tükrük Bezi Kökenli Tümörler

TUNÇYÜREK, M., (*) — AKSU, Y., (**) — TUNCER, A.V. (***)

GİRİŞ

Büyük ve küçük tükrük bezleri kökenli tümörler pek ender olmayarak gözlediğimiz neoplazmalardır. Baş ve boyun tümörlerinin yaklaşık % 1-4'ü bu türdedir. 37.000 otopsilik bir seride ise %0.032 oranında bulunmuştur (5). Sunulan çalışmada Ege Üniversitesi Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsü arşivindeki tükrük bezleri kökenli tümörleri sıklık, histolojik tip, yaş ve cins dağılımı açısından araştırıldı. Tümörlerin histolojik sınıflandırmalarında Dünya Sağlık Örgütü Klasifikasyonu esas alındı (2, 7).

GEREÇ VE YÖNTEM

Kürsümüze 1959-1980 yılları arasında gelen 150.368 biopsi ve ameliyat materyeli arasından tükrük bezi kökenli tümör tanısı almış 445 biopsi yeniden gözden geçirildi. Rutin Hematoksilen-Eosin kesitleri yanısıra gerekenlere PAS, Musikarmin, Retikulum özel boyaları uygulandı.

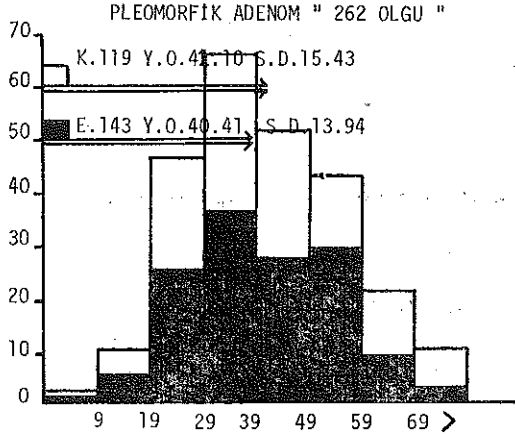
(*) E.Ü. Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsü Doçenti

(**) E.Ü. Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsü Başkanı

(***) E.Ü. Ege Diş Hekimliği Fakültesi Patoloji Asistanı

BULGULAR

Serimiz 445 olgudan oluşmakta idi. Bunların %98.2'si epitelyal, %1.8'i mezankimal kökenli idi. Epitelyal tümörler içinde ön sırayı 262 olgu ile pleomorfik adenom alıyordu (Şekil 1). 143 erkek hastanın yaş ortalaması 40.41, SD. 13.94'tü. 119 kadın hastada ise yaş ortalaması 41.10, SD. 15.43'tü

Şekil — 1

Pleomorfik adenomdan sonra ikinci sıklıkta incelediğimiz benign tümör adenolenfoma idi 22. olgunun biri kadındı ve tümünün yaş ortalaması 53.58, SD. 15.89 idi.

Oksifilik adenomlu 3 olgunun ikisi erkek biri kadın ve yaş ortalaması 64 idi. Ayrıca bir olgu klinik ve ihstopatolojik açıdan malign onkositom tanısı aldı.

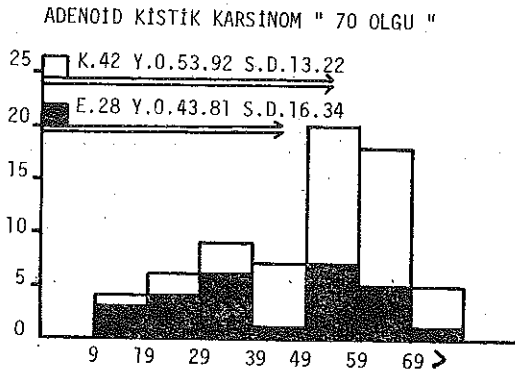
Diğer tip monomorfik adenomlar toplam 3 olguda saptandı. Olguların hepsi kadındı ve yaş ortalamaları 56.89, SD. 15.13'tü.

Mukoepidermoid tümör tanısına vardığımız 27 olgunun 16'sı kadın, 11'i erkekti. Kadınlarda yaş ortalaması 49.75, SD. 23.99, erkeklerde 50.27, SD. 22.41'di

Asinik hücreli tümör tanısı alan 11 olgunun 5'i kadın, 6'sı erkekti Yaş ortalaması kadınlarda 52.8, SD. 13.48, erkeklerde yaş ortalaması 51.00, SD. 16.16 idi.

Adenoid kistik karsinom tüm tükrük bezi tümörleri içinde 70 olgu ile ikinci sıklıkta idi 28 kadın hastanın yaş ortalaması 43.81,

SD. 16.34, 42 erkek hastanın ise yaş ortalaması 53.92, SD. 13.22 idi (Şekil 2).

Şekil — 2

Adeno karsinom tanısı alan 9 olgu vardı ve hastaların hepsi erkekti. Yaş ortalaması 55.34, SD. 15.28 olarak saptandı.

Bir olgu yassı hücreli karsinom tanısı aldı.

İndiferan karsinom tanısı alan 7 olgunun 4'ü kadın, 3'ü erkekti. Kadınlarda yaş ortalaması 59.45, SD. 10.66, erkeklerde yaş ortalaması 49.25, SD. 21.09'du.

Pleomorfik adenomda karsinom 15 olguda saptandı. 11 kadın, 4 erkek hastada yaş ortalamaları 59.45, SD. 10.66, 49.25 SD. 21.09'du.

Mezankimal kökenli tümörler içinde 5'i çocuklarda olmak üzere 7 hemanjiom olgusu vardı. 3 kadın 4 erkek hastadaki tümörlerin hepsi parotiste lokalize idi. Bir olgu da anjiosarkom tanısı aldı.

Tümörler lokalizasyonları bakımından araştırıldığında 78 olguda kesin lokalizasyonu saptanmadı. 189 olgu parotis, 52 olgu submandibuler, 1 olgu sublingual, 125 olgu daminör tükürük bezlerinde yerleşmişti.

Tümörlerin çoğu parotis ve submandibuler beze, adenoïd kistik karsinom ise %52.84 oranında minor tükürük bezlerine yerleşme eğilimi gösteriyordu (Tablo 1).

Toplam olarak adenomlar %65.6, mukoepidermoid tümör %6, asinik hücreli tümör %2.4, tüm karsinomlar %23.1 oranında

gözlendi. Olguların %58.3'ü Major, %24.4'ü Minor tükrük bezlerinde yerleşmişti. Geri kalanlar da kesin lokalizasyon bildirilmemişti.

TABLO — 1

TÜKRÜK BEZİ TÜMÖRLERİNDE YERLEŞİM

	PARO- TİS	SUB- MAND.	SUB- LİNG.	Mİ- NOR	BİLİN- MEYEN	TOP- LAM
PLEOMORFİK ADENOM	122	31	—	64	45	262
ADENOLENFOMA	10	7	—	—	5	22
OKSİFİLİK ADENOM	1	—	—	1	1	3
MONOMORFİK ADENOM (Diğer tipler)	5	—	—	2	2	9
HEMANJİYOM	7	—	—	—	—	7
MUKOEPİDERMOİD TÜMÖR	12	4	1	5	5	27
ASİNİK HÜCRELİ TÜMÖR	3	1	—	2	5	11
ADENOİD KİSTİK KARSİNOM	12	9	—	37	12	70
ADENOKARSİNOM	4	—	—	5	—	9
İNDİFERAN KARSİNOM	4	—	—	3	—	7
PLEOMORFİK ADENOMDA KARSİNOM	8	—	—	4	3	15
MALİGN ONKOSİTOM	—	—	—	1	—	1
YASSI HÜCRELİ KARSİNOM	—	—	—	1	—	1
ANJİYOSARKOM	1	—	—	—	—	1

TARTIŞMA

445 olgumuzun tümör tipi, yaş, cins ve lokalizasyon sonuçlarını benzer serilerle karşılaştırdık. Pleomorfik adenom %58.8 oranla ilk sırayı almakta idi. Bu oran 929 olguluk bir seride %51.5, 384 olguluk bir seride %62 olarak verilmektedir (3, 6).

Olguların %58.3'ü Major, %24.4'ü Minor tükrük bezlerinde yerleşmişti. Geri kalanların kesin lokalizasyonları saptanamadı. Diğer serilerde Major tükrük bezlerine yerleşime daha yüksek oranda rastlandığı bildirilmektedir (5, 6, 7). Bizdeki azlık kesin lokalizasyonu bildirilmemiş olguların fazlalığına bağlanabilir.

Pleomorfik adenomlarda erkek/kadın oranı 1.2/1 gibi erkeklerde hafif bir yükseklik gösteriyordu. Bu bulgumuz kadınlarda da-

ha sık olduğu söylenen klasik bilgilerden ve serilerden farklı idi (5, 6). Yaş ortalaması klasik verilere uygun olarak 40'tı.

Tüm monororfik adenomlara tükrük bezi tümörleri içinde %7.6 oranında rastladık. Rastlantı diğer serilere göre daha düşüktü (1, 5, 6). Burada bizim diğer tip monororfik adenomu stromal komponent yönünden değerlendirmemizdeki titizlik düşüklüğün nedeni olarak düşünülebilir. Diğer sayısal verilerde farklılık saptanmadı. Olguların %67.6'sı benzer seriler gibi büyük tükrük bezlerinde yerleşmişti (1, 6).

Mukoepidermoid tümör tanısı alan 27 olguda kadın/erkek oranı 1.4/1 gibi kadınlarda hafif bir yükseklik gösteriyordu ve hastalar ortalama 40-50 yaşında idiler. Tüm tükrük bezi kökenli tümörlerin %6'sını oluşturuyorlardı. Bu bulgularda benzer serilerle uygunluk gösteriyordu (5, 6).

Asinik hücreli tümör tanısı alan 11 olgu tüm tümörlerin %2.4 idi. 929 olguluk bir seride bu oran %2.5 olarak verilmişti. Ayrıca 2743 tükrük bezi tümörü içinde 67 olgu ile aynı tümöre rastlama oranı %2.4 olarak bildirilmiştir (7). Yaş ortalaması ve kadın/erkek oranı açısından tüm veriler bu bilgilerle paraleldi (5, 6, 7). Asinik hücreli tümör olgularımız içinde 5'inin kesin lokalizasyonu belli değildi. Bu açıdan lokalizasyon konusunda bir yorum yapmadık.

Serimizde kesin malignite tanısına vardığımız olgular tüm serinin %23.1'ini oluşturuyordu. Bu oran ve diğer sayısal veriler büyük serilerle uyum içerisinde idi (3, 4, 6).

Mezankimal kökenli tümörler içinde 7 hemanjiom ve 1 anjiyosarkom olgusu vardı. Tümörlerin hepsi parotiste lokalize idi ve hemanjiomların çoğu çocuk yaşlarında görülmekte idi. Mezankimal tümörler içinde damar kökenliler genelde de ön sırada bildirilmektedir.

Ö Z E T

Ege Üniversitesi Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsünün 1959 — 1980 yılları arasında gelen 445 tükrük bezi kökenli tümör sıklık, histolojik tip, yaş ve cins dağılımı açısından araştırıldı. Sonuçlar kaynaklardaki bulgularla karşılaştırıldı.

LİTERATÜR

- 1 — Crumpler C, Scharfenberg J.C, Reed R.J. : Monomorphic adenomas of salivary glands. Cancer 38 : 193-200, 1976.
- 2 — Evans R.W, Cruickshank : Epithelial tumours of the salivary glands. Philadelphia, London, Toronto, W.B Saunders Company, 1970.

- 3 — **Nochomovitz LE, Kahn LP** : Adenoid cystic carcinoma of the Salivary gland and its histologic variants. Oral Sura 44 : 394 - 405, 1977.
- 4 — **Perzin K.H., Guilane P. Clairmont A.C.** : Adenoid cystic carcinomas arising in Salivary glands. Cancer 42 : 265 - 83, 1978.
- 5 — **Rauch S., Seifert G., Gorlin R.J.** : Disease of the salivary glands. Gorlin R.J. ve Goldman H.M'nin yazdıkları THOMA'S Oral Pathology Kitabında 22. Bölüm, St. Louis. C.V. Mosby Company, 1970.
- 6 — **Seifert G., Donath K.** : Classification of the Pathohistology of Diseases of the Salivary glands - Review of 2600 Cases in the salivary gland register. Beitr. Path. Bd. 159 : 1 - 32, 1976.
- 7 — **Spiro RH, Huvos A.G., E.W.** : Acinic Cell Carcinoma of Salivary Origin. A clinicopathologic study of 67 cases. Cancer 41 : 924 - 36, 1978.
- 8 — **Thackray A.C.** : Histological typing of Salivary gland tumors. Geneva, World Health Organization, 1972.